

## תשתי וסביבה

### "עסקים כרגיל" - מי יכול להרשות לעצמו?

ד"ר אופירה אילון

החברה האנושית של המאה ה-21 תלויה באנרגיה לכל אורחות חייה. החל בתעשייה, בבקרת אקלים, תחבורה, אספקת המים, וכלה בהעברת אינפורמציה, הכנת מזון ועוד. אנו תלויים באספקה של אנרגיה, כשרוב רובה של האנרגיה בה אנו משתמשים היא אנרגיה פוסילית (ממחצבים). הפסקות החשמל שהתרחשו בישראל בראשית יוני, לוו בטענה כי הרזרבות של חברת החשמל אינן מספיקות, ואולם האשמות מצד כל הנוגעים בדבר מצביעות על מסקנה ברורה אחת: תר"ח איש "עסקים כרגיל" בתחום האנרגיה הוא מצב אותו מדינת ישראל פשוט לא יכולה להרשות לעצמה: ברור, כי משק האנרגיה נוגע לכל מגזר במשק ולכל תושב כמדינה ולכן מדיניות האנרגיה חייבת להיקבע תוך קביעת מטרות, בחינה כוללת של כל החלופות ושקלול הגורמים לכדי תוכניות פעולה אופרטיביות, ישימות כלכלית.

לשריפת דלקים ופחם השפעות סביבתיות ובריאות תיות חמורות ולכן מוסד שמואל נאמן בטכניון ראה לנכון להעלות נושא זה במסגרת הכנס השנתי של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה שנערך בשבוע שעבר.

עלינו לזכור כי למעשה, העלות שאנו, כחברה, משלמים עבור האנרגיה, כמעט מוכפלת, אם אנו מחשבים את מחיר הנזק הסביבתי והבריאותי הנובע מייצור האנרגיה הפוסילית. לכן, יש צורך בתמחור אמיתי וריאלי, המפנים את העלויות החיצוניות, של מערכות ותעריפי חשמל הקונבנציונאליים ובמקביל להפעיל תמריצים כלכליים, כמקובל בעולם, לעידוד התקנת מערכות וטכנולוגיות נקיות לייצור חשמל.

**העלות שאנו, כחברה, משלמים עבור האנרגיה, כמעט מוכפלת, אם אנו מחשבים את מחיר הנזק הסביבתי והבריאותי הנובע מייצור האנרגיה הפוסילית**

ממשלת ישראל קי

בלה בעבר שתי החלטות אשר תכליתן לקדם שימוש באנרגיה נקייה: האחת בנושא פיתוח טכנולוגיות לניצול יעיל של אנרגיות חלופיות (1998); והשנייה בנושא מדיניות ייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות (2002). היישום של החלטות אלה איטי, שלא לומר, שואף לאפס, ולכן הפעולות שממשלת ישראל צריכה לעשות הן בראש ובראשונה, ליישם את החלטותיה שלה, לפעול לקידום פיתוח טכנולוגיות לניצול יעיל של אנרגיות חלופיות ועל-ידי כך להפחית התלות בדלק מיובא ולהקטין את זיהום הסביבה.

על הממשלה ליישם את החלטתה לעודד הקמתם והפעלתם של מתקני חשמל ותחנות כוח פרטיות לייצור באמצעות אנרגיות מתחדשות וקונגרציה, המייצרת חשמל ואנרגיות נוספות הניתנות לניצול כחום, ולספק שיעור הולך ועולה של חשמל "ירוק" מתוך סך החשמל המיוצר.

שוק האנרגיות הנקיות בעולם (סולרי, רוח, תאי דלק ועוד) נאמד בלמעלה מ-16 מיליארד דולר ב-2004. תופעות הטבע הגלובליות (שטפונות, בצורות, הריקנים גלי חום וקור) הם עובדה שאין עליה עוררין. מאחר וקיים קשר בין השימוש המתגבר בדלקים פוסיליים ובין התופעות הנ"ל, חשוב לשנות את ההתנהגות - לחסוך באנרגיה ע"י שינוי הרגלים והתקנת אמצעים טכנולוגיים, לגוון את מקורות האנרגיה ולהשתמש במתנה שמעניקה לנו השמש בישראל, 350 יום בשנה.

הכותבת ממוסד נאמן בטכניון